

शुभ आरम्भ

Shubharambh National Daily राष्ट्रिय दैनिक

वर्ष ५

अंक २४८

२०८३ साल जेठ २७ गते बुधवार

Wednesday-10-June-2026

पृष्ठ संख्या-८

मूल्य रु.५/-

कोल्हवी नगरपालिकामा मर्मत र इन्धन खर्चमा गम्भीर अनियमितता, महालेखाको कडा प्रश्न

शु.आ. सम्बाददाता
बारा, २६ जेठ

महालेखा परीक्षकको कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को प्रतिवेदनमाफत कोल्हवी नगरपालिकामा सवारी साधन मर्मत-सम्भार तथा इन्धन खर्चमा गम्भीर कमजोरी, अभिलेख व्यवस्थापनको अभाव र खर्चको पारदर्शितामाथि प्रश्न उठाएको छ। प्रतिवेदनले लाखौं रुपैयाँ खर्च भए पनि आवश्यक कागजात, मापदण्ड र अभिलेख नपुगेको उल्लेख गर्दै नगरपालिकालाई खर्च व्यवस्थापनमा सुधार गर्न निर्देशन दिएको छ।

महालेखाको प्रतिवेदन अनुसार नगरपालिकाले ट्याक्टर ३, एम्बुलेन्स १, दमकल १, ब्याकहो लोडर १, टिपर ३, जीप २, पिकअप भ्यान १ तथा ३२ वटा मोटरसाइकल सञ्चालनमा राखेको छ। ती सवारी साधनको मर्मत-सम्भार शीर्षकमा ५२ लाख ७ हजार रुपैयाँभन्दा बढी खर्च गरिएको देखिएको छ।

तर सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ अनुसार मर्मत कार्य अघि लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने, प्रतिस्थापन गरिएका पार्टपुर्जाको विवरण राख्नुपर्ने तथा मर्मत अभिलेख व्यवस्थित राख्नुपर्ने व्यवस्था भए पनि नगरपालिकाले ती प्रावधानको पूर्ण पालना नगरेको महालेखाले जनाएको छ।

प्रतिवेदनमा मर्मत खर्चको विवरण एब्र

(Public Assets Management System) मा समेत पूर्ण रूपमा प्रविष्ट नगरिएको उल्लेख छ। यसले खर्चको वास्तविकता परीक्षण गर्न कठिन हुने तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको व्यवस्थापन कमजोर भएको संकेत गरेको छ।

महालेखाले पुराना तथा बारम्बार मर्मत गर्नुपर्ने उपकरणको अवस्था मूल्यांकन गरी आवश्यक परे लिलामी प्रक्रिया अघि बढाउन तथा सम्पूर्ण मर्मत खर्चलाई अभिलेखसहित व्यवस्थित गर्न सुझाव दिएको छ। प्रतिवेदनले नगरपालिकाको इन्धन खर्चतर्फ पनि गम्भीर प्रश्न उठाएको छ। आर्थिक वर्षभरि कार्यालय प्रयोजनका लागि ११ लाख ९१ हजार

रुपैयाँभन्दा बढी इन्धन खर्च भएको उल्लेख छ।

उक्त खर्चमा जनप्रतिनिधिहरूलाई उपलब्ध गराइने इन्धन, सरसफाई तथा मर्मतमा प्रयोग भएका उपकरण, डोजर तथा अन्य निर्माण सामग्री सञ्चालनमा प्रयोग भएको इन्धन समेत समावेश रहेको जनाइएको छ।

तर सवारी साधन प्रयोग गर्ने पदाधिकारीहरूले प्रयोग गरेको इन्धनको अभिलेख, सवारी साधन चलेको अवधि, दूरी तथा खपतको मापदण्ड स्पष्ट रूपमा नराखिएकाले वास्तविक खर्चको वस्तुगत परीक्षण गर्न नसकिने अवस्था देखिएको महालेखाको निष्कर्ष छ।

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

असार २० भित्र भुक्तानी लिन फेटा गाउँपालिकाको आग्रह, समयमै प्रक्रिया पूरा नगरे कार्यालय जिम्मेवार नहुने

शु.आ. सम्बाददाता
बारा, २६ जेठ

बारा जिल्लाको फेटा गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट तथा कार्यक्रमअन्तर्गत सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमहरूको भुक्तानी प्रक्रिया समयमै सम्पन्न गर्न सम्बन्धित सबै शाखा, वडा कार्यालय, निर्माण व्यवसायी, उपभोक्ता समिति तथा सरोकारवाला निकायलाई निर्देशन दिएको छ।

गाउँपालिकाले एक सूचना जारी गर्दै आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को व्यवस्था अनुसार आर्थिक वर्ष समाप्त हुनुभन्दा कम्तीमा सात दिनअघि सबै भुक्तानी तथा निकास प्रक्रिया तृग्याउनुपर्ने कानुनी प्रावधान रहेको जनाएको छ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत राकेश ओझा र लेखा अधिकृत मुकेश प्रसाद साहद्वारा हस्ताक्षरित सूचनामा गाउँपालिकाबाट सञ्चालित सम्पूर्ण योजना तथा कार्यक्रमका कामहरू निर्धारित समयभित्र सम्पन्न गरी आवश्यक कागजातसहित फाइल पेश गर्न आग्रह गरिएको छ।

सूचनाअनुसार गाउँपालिकाअन्तर्गत

सञ्चालित सबै योजना तथा कार्यक्रमको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन, नापजाँच, बिल-भर्पाई तथा आवश्यक कागजात असार १५ गतेभित्र कार्यालयमा पेश गरिसक्नुपर्नेछ। त्यसपछि भुक्तानी तथा फरफारकका लागि आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी असार २० गतेभित्र अनिवार्य रूपमा भुक्तानी लिन सम्बन्धित पक्षलाई जानकारी गराइएको छ।

गाउँपालिकाले आर्थिक वर्षको अन्त्यमा कर दायित्व, संघीय तथा प्रदेश सरकारलाई फिर्ता गर्नुपर्ने रकम, हिसाब मिलान तथा वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने भएकाले तोकिएको समयसीमा पालना गर्नुपर्ने जनाएको छ। सूचनामा समयसीमा भित्र आवश्यक प्रक्रिया पूरा नगरी भुक्तानी लिन नआएमा त्यसपछिका दायित्वका

लागि कार्यालय जिम्मेवार नहुने स्पष्ट उल्लेख गरिएको छ। यसले निर्माण व्यवसायी, उपभोक्ता समिति तथा योजना कार्यान्वयनमा संलग्न पक्षलाई समयमै कागजात पेश गरी भुक्तानी प्रक्रिया तृग्याउन दबाव सिर्जना गरेको छ। स्थानीय तहहरूमा आर्थिक वर्षको अन्त्यतिर भुक्तानी लिन भीड बढ्ने र कागजी प्रक्रिया अघुरो हुँदा विवाद सिर्जना हुने अवस्था दोहोरिने गरेका कारण फेटा गाउँपालिकाले समयअघि नै सूचना जारी गरी सबै पक्षलाई सचेत गराएको जनाएको छ।

गाउँपालिकाले तोकिएको मितिभित्र योजना सम्पन्न गरी आवश्यक कागजातसहित कार्यालयमा उपस्थित हुन तथा भुक्तानी प्रक्रिया ढिला नगर्न सम्बन्धित सबै पक्षसँग आग्रह गरेको छ।

लोकसेवा आयोगको परामर्शबिनै कर्मचारी बढुवा, जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिका माथि महालेखाको प्रश्न

शु.आ. सम्बाददाता
कलैया, २६ जेठ

आर्थिक अनुशासन, कानुनी प्रक्रिया र सुशासनको पालना गर्नुपर्ने स्थानीय सरकार नै नियमविपरीत कर्मचारी बढुवामा संलग्न भएको खुलासा भएको छ। महालेखा परीक्षकको कार्यालयले सार्वजनिक गरेको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को प्रतिवेदनले जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिकाको कर्मचारी व्यवस्थापनमा गम्भीर त्रुटि औल्याउँदै कानून मिचेर कर्मचारीको स्तरवृद्धि गरिएको तथ्य सार्वजनिक गरेको हो।

प्रतिवेदन अनुसार उपमहानगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा ९ जना कर्मचारीको स्तरवृद्धि (बढुवा) गरेको छ। तर उक्त बढुवा प्रक्रिया अघि बढाउँदा प्रदेश लोकसेवा आयोगको अनिवार्य परामर्श नलिएको पाइएको छ। महालेखाले यसलाई प्रचलित कानून र स्थापित प्रशासनिक मापदण्डविपरीत रहेको ठहर गर्दै गम्भीर आपत्ति जनाएको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ ले स्थानीय सेवाको गठन, सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा सेवाका शर्त सम्बन्धी व्यवस्था संघीय तथा प्रादेशिक कानूनअनुसार हुनुपर्ने स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ। त्यसैगरी प्रदेश लोक सेवा आयोग (आधार तथा मापदण्ड निर्धारण) ऐन, २०७५ ले स्थानीय तहमा नियुक्ति, बढुवा, स्तरवृद्धि तथा सेवा सम्बन्धी

लोकसेवा आयोगको परामर्शबिनै कर्मचारी बढुवा, जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिका माथि महालेखाको प्रश्न

महालेखा परीक्षकको ६१औं वार्षिक प्रतिवेदनमा जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिकाले लोकसेवा आयोगको परामर्शबिनै कर्मचारी बढुवा गरेको उल्लेख गरिएको छ।

लोकसेवा आयोगको परामर्शबिनै कर्मचारी बढुवा गर्नु कानूनसम्मत नभैरहेको अवस्था तयार गरी जवाफ पेश गर्नुपर्नेछ।

प्रतिवेदन अनुसार, बढुवाका लागि आवश्यक प्रक्रिया पूरा नगरी मनोमानी रूपमा निर्णय गरिएको पाइएको छ, जसले सेवा प्रवाह, सुशासन र कानुनी व्यवस्थामाथि प्रश्न खडा गरेको महालेखाको ठहर छ।

महत्वपूर्ण निर्णय गर्दा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने कानुनी व्यवस्था गरेको छ।

तर जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिकाले यी कानुनी प्रावधानलाई बेवास्ता गर्दै कर्मचारी बढुवा गरेको महालेखाको निष्कर्ष छ। प्रतिवेदनमा आयोगको परामर्श नलिए गरिएको बढुवा नियमसम्मत नदेखिएको स्पष्ट उल्लेख गरिएको छ।

लोकसेवा आयोगको उद्देश्य योग्य, सक्षम र प्रतिस्पर्धावाट आएका जनशक्तिलाई अवसर सुनिश्चित गर्नु हो। आयोगको परामर्शबिनै बढुवा गर्दा कर्मचारी छनोट तथा मूल्याङ्कन प्रक्रियाको निष्पक्षतामाथि प्रश्न उठ्ने विज्ञहरूको भनाइ छ।

कुन आधारमा कर्मचारीको स्तरवृद्धि गरियो ? कसलाई प्राथमिकता दिइयो ? मूल्याङ्कनका मापदण्ड के थिए ? यी प्रश्नको स्पष्ट उत्तर नपाइँदा

उपमहानगरपालिकाको मानव स्रोत व्यवस्थापन प्रणालीमाथि नै शंका उत्पन्न भएको छ।

प्रशासनिक क्षेत्रका जानकारहरूका अनुसार कानूनले तोकेको प्रक्रिया पूरा नगरी बढुवा गरिनु केवल प्रक्रियागत कमजोरी मात्र होइन, यो सार्वजनिक प्रशासनमा मनोमानीको संकेत पनि हुन सक्छ।

महालेखा परीक्षकको कार्यालयले विगत केही वर्षदेखि स्थानीय तहहरूमा कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धी कमजोरी औल्याउँदै आएको छ। तर जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिकाले भने अझै पनि कानुनी मापदण्डअनुसार प्रणाली विकास गर्न नसकेको प्रतिवेदनले संकेत गरेको छ। महालेखाले कर्मचारीहरूको स्तरवृद्धि गर्दा सेवा शर्त सम्बन्धी कानून, बढुवाका सामान्य सिद्धान्त तथा प्रदेश

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

बसविट्टी जिङ्गडिया माविका विधार्थीद्वारा सञ्चारकर्मी बिरुद्ध कारवाहीको माग गर्दै प्रदर्शन

रूपेश यादव
रौतहट, २६ जेठ

रौतहटको गरुडा नगरपालिका-८ स्थित बसविट्टी जिङ्गडिया माध्यमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूले सञ्चारकर्मी राहुल साहबिरुद्ध कानुनी कारवाहीको माग गर्दै मंगलबार इलाका प्रहरी कार्यालय गरुडाअगाडि प्रदर्शन गरेका छन्।

विद्यार्थीहरूले सञ्चारकर्मी साहले पत्रकार आचारसंहिता विपरीत व्यक्तिगत रिसइवी र स्वार्थसिद्धिका लागि विद्यालय तथा प्रधानाध्यापकलाई बदनाम गर्ने उद्देश्यले समाचार प्रकाशन तथा प्रसारण गरेको आरोप लगाएका छन्। उनीहरूले यस्ता गतिविधिका कारण विद्यालयको शैक्षिक वातावरण प्रभावित भएको दावी गरेका छन्। प्रदर्शनका क्रममा विद्यार्थीहरूले इलाका प्रहरी कार्यालय गरुडाका प्रमुख डीएसपी शंकर प्रसाद आचार्यसमक्ष आफ्नो गुनासो राख्दै बारम्बार भइरहेका विवादका कारण पठनपाठनमा असर परेको बताएका थिए। उनीहरूले आफूहरू न्यायको अपेक्षासहित प्रहरीसमक्ष पुगेको उल्लेख गर्दै निष्पक्ष छानविन र कानुनी कारवाहीको माग गरेका छन्।

विद्यार्थीहरूको गुनासो सुनेपछि डीएसपी आचार्यले प्राप्त जाहेरीका आधारमा मुद्दा दर्ता भई अनुसन्धान प्रक्रिया अगाडि बढिरहेको जानकारी दिए। उनले अनुसन्धानलाई प्रभावित पार्ने गतिविधिमा संलग्न नहुन आग्रह गर्दै विद्यार्थीहरूलाई नियमित रूपमा विद्यालयमा अध्ययनमा केन्द्रित हुन सुझाव दिए।

विद्यालयका प्रधानाध्यापक जंगबहादुर ठाकुरले सञ्चारकर्मी साहले व्यक्तिगत रिसइवीका कारण आफू र विद्यालयलाई निरन्तर दुःख दिने गरेको आरोप लगाए। उनका अनुसार विद्यालयमा आएर अनावश्यक दबाव सिर्जना गर्ने, सामाजिक सञ्जालमाफत धाक, धम्की तथा त्रासपूर्ण व्यवहार देखाउने र विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षप्रति अपमानजनक अभिव्यक्ति दिने कार्य हुँदै आएको छ।

प्रधानाध्यापक ठाकुरले यसअघि पनि गलत तथा आधारहीन समाचार प्रकाशन गरेको आरोपमा सम्बन्धित व्यक्तिलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको र सबै पक्षको उपस्थितिमा सहमतिपत्र (बाउन्ड) गराएर माफी माग्ने प्रक्रिया सम्पन्न भएको बताए। तर त्यसपछि पनि व्यवहारमा सुधार नआइ पुनः उस्तै गतिविधि दोहोरिएको उनको दावी छ।

यद्यपि, घटनाबारे आरोपित सञ्चारकर्मी राहुल साहको धारणा प्राप्त हुन सकेको छैन। प्रहरीले भने प्राप्त उजुरीमाथि अनुसन्धान जारी रहेको र अनुसन्धानको निष्कर्षका आधारमा आवश्यक कानुनी प्रक्रिया अगाडि बढाइने जनाएको छ। यस घटनाबारे सम्बन्धित सबै पक्षको आधिकारिक धारणा र प्रहरी अनुसन्धानको अन्तिम निष्कर्ष आउन बाँकी रहेको छ।

शुभ आरम्भ राष्ट्रिय दैनिकका लागि

प्रकाशक	: अनिल पाण्डेय
प्रधान सम्पादक	: दिपेन्द्र कुमार उपाध्याय
सम्पादक	: श्याम विहारी साह केशरी
कार्यकारी सम्पादक	: उमेश द्रुवे
समाचार सम्पादक	: आ.के. ठाकुर
कानुनी सल्लाहकार	: प्रभातचन्द्र दाहाल
कम्प्युटर अपरेटर	: कृष्णा गुप्ता
सम्पर्क नम्बर	: ८८४५२२६३०५
सम्पर्क कार्यालय	: कलैया-१४, बघवन (बारा)
मुद्रक	: बारा प्रिन्टिङ्ग प्रेस, कलैया (बारा)

✉ shubharambhdaily@gmail.com

सम्पादकीय.....

निर्देशन मात्र होइन, परिणाम पनि देखिनुपर्छ

बारा जिल्लाको पूर्वाधार विकास कार्यालय कलैयासँग सम्बन्धित कामकारबाही, योजना कार्यान्वयन तथा ठेक्का व्यवस्थापनबारे विगत केही वर्षदेखि निरन्तर प्रश्न उठ्दै आएका छन् । विकास निर्माणका काममा ढिलासुस्ती, गुणस्तरहीन निर्माण, आर्थिक अनियमितता र अपारदर्शिताका गुनासाहरु बारम्बार सार्वजनिक भइरहेका छन् । यस्तै पृष्ठभूमिमा कार्यालयमा दोस्रो पटक हाजिर भएका प्रमुख (सिडिई) ओमकुमार साहलाई प्रमुख जिल्ला अधिकारी धर्मेशकुमार मिश्रले दिएको निर्देशनलाई सामान्य प्रशासनिक औपचारिकता मात्र मान्न सकिँदैन । प्रमुख जिल्ला अधिकारीले कार्यालय सञ्चालनलाई पारदर्शी, जवाफदेही र जनमुखी बनाउन दिएको निर्देशनले प्रशासन विकास निर्माणका क्षेत्रमा देखिएका विकृति र विसंगतिप्रति गम्भीर रहेको संकेत गरेको छ । विशेषगरी कार्यालय समयको पालना, सेवाग्राहीलाई दुःख नदिने व्यवस्था, कर्मचारी संयन्त्रलाई सक्रिय बनाउने तथा ठेक्का व्यवस्थापनमा पारदर्शिता कायम गर्ने विषयहरु सुशासनका आधारभूत पक्ष हुन् । यस्ता सामान्य मानिने विषयहरु नै व्यवहारमा प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन नहुँदा विकास कार्यालयहरु विवादमा तानिने गरेका छन् । चिन्ताको विषय के हो भने विकास बजेट खर्च गर्ने क्रममा आर्थिक वर्षको अन्तिम समयमा देखिने हतारो, ठेकेदार र कार्यालयबीच हुने अस्वाभाविक निकटता तथा गुणस्तरभन्दा बजेट सक्ने प्रवृत्तिले राज्यको लगानीमाथि नै प्रश्न खडा गरेको छ । सार्वजनिक स्रोतको प्रयोगमा शंका उत्पन्न हुने अवस्था आफैमा सुशासनको कमजोरी हो । त्यसैले प्रशासनले यस्ता गतिविधिप्रति चासो देखाउनु सकारात्मक कदम हो । तर निर्देशन दिनु मात्र पर्याप्त हुँदैन । विगतमा पनि विभिन्न कार्यालयहरुलाई पटक-पटक निर्देशन दिइएका उदाहरण प्रशस्त छन् । तर त्यसको प्रभावकारी अनुगमन र मूल्याङ्कन हुन नसक्दा समस्या जस्ताको तस्तै रहने गरेको अनुभव छ । यदि प्रशासन वास्तवमै सुशासनप्रति प्रतिबद्ध छ भने निर्देशनसँगै नियमित अनुगमन, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन र आवश्यक परे कारबाहीको प्रक्रिया पनि अघि बढाउनुपर्छ । पूर्वाधार विकास कार्यालयका प्रमुखले समेत कार्यालयलाई न्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने प्रतिबद्धता न्यक्त गरेका छन् । अब यो प्रतिबद्धता व्यवहारमा देखिनुपर्छ । विकास योजनाको गुणस्तर, समयमै सम्पन्नता, सार्वजनिक खरिद प्रक्रियाको पारदर्शिता तथा सेवाग्राहीमैत्री कार्यशैलीमार्फत मात्र जनविश्वास पुनः स्थापित गर्न सकिन्छ । बारा जिल्लामा विकास निर्माणका कामलाई लिएर बहदो जनचासो र जननिगरानीका बीच अब परिणाममुखी सुधारको आवश्यकता छ । प्रशासनको निर्देशनलाई अवसरका रूपमा उपयोग गर्दै पूर्वाधार विकास कार्यालयले नयाँ कार्यसंस्कृति स्थापित गर्न सके मात्र यसले सार्थकता पाउनेछ । अन्यथा निर्देशनका समाचार केही दिन चर्चामा रहे पनि समस्या भने पुरानै अवस्थामा रहनेछ । जनताले अब आश्वासन होइन, परिणाम हेर्न चाहेका छन् ।

डा. चन्द्रमणि अधिकारी

संयुक्त राष्ट्रसंघको विकास नीति समितिले प्रतिव्यक्ति न्यून आय भएका, मानव सम्पत्तिको न्यून स्तरको विकास भएका र आर्थिक तथा वातावरणीय जोखिममा रहेका मुलुकलाई अतिकम विकसित मुलुक (एलडीसी)का रूपमा लिने गरेको छ । अतिकम विकसित राष्ट्रहरुबाट विकासशील राष्ट्रमा स्तरोन्नति हुनका लागि प्रतिव्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय, मानव सम्पत्ति सूचकांक र आर्थिक तथा वातावरणीय जोखिम सूचकांकको मापदण्ड पूरा गरेको हुनुपर्छ । नेपालले दुईवटा मापदण्ड पहिले नै पूरा गरिसकेको थियो । अहिले प्रतिव्यक्ति कुल राष्ट्रिय आयमा वृद्धि भएपछि तीनवटै मापदण्ड पूरा गरी विकासशील राष्ट्रमा स्तरोन्नति हुने अवसर प्राप्त भएको छ । राष्ट्रसंघको परिभाषा र दुईवटा सूचकांक मापदण्ड पूरा भएपछि पनि स्तरोन्नति हुन सकिन्छ । नेपाल पहिले नै स्तरोन्नति हुन सक्थ्यो, तर भूकम्प र कोभिड-१९ को संक्रमणलाई देखाएर स्तरोन्नतिबाट पछि हट्यो । जसका कारण संघले

कचौरा थापेर कहिलेसम्म बस्ने ?

सन् २०२६ नोभेम्बरसम्मको समयसीमा दिएको हो । अहिले भन्दा दुईतिहाइको जनमत प्राप्त राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) को एकल सरकार छ । प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाह नेतृत्वको सरकार आँटिलो छ र अहिले चौतर्फी अवसर पनि छ । आर्थिक वातावरण सुधार गर्नु भन्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको र वैदेशिक पूँजी तथा जनशक्ति भित्र्याउने घोषणा गरेको यो सरकारले पनि नेपाललाई अतिकम विकसित राष्ट्रबाट विकासशील राष्ट्रमा स्तरोन्नति हुनबाट रोक्दै खुट्टा कमायो । यो सरकार मुलुकको स्तरोन्नतिमा पछि हट्ला भन्ने त सोचेकै थिएन । सत्ताबाहिर बसेर बोल्नु र सत्तामा पुगेपछि आँट पुऱ्याउनुमा फरक रहेछ भन्ने यसबाट प्रमाणित भएको छ । हामीसँग स्रोतसाधन नभएको होइन, जनशक्ति, सम्भाव्यता वा अवसर नभएको पनि होइन । प्राकृतिक स्रोतसाधन प्रशस्त छ । पानीकै पनि उचित उपयोग गर्न सकिएको छैन । जलस्रोतलाई जलविद्युत्को दृष्टिले मात्र हेरिएको छ, जबकि यसको उपयोग बहुमुखी छ । अरब राष्ट्रहरुले नुनिलो पानीलाई प्रशोधन गरेर पिइरहेका छन् । हाम्रोमा शुद्ध र स्वच्छ पानीलाई धेरै ढंगले उपयोग गर्न सकिन्छ । 'पानी अलमल्याऔं, गति कम गरौं' भन्ने त नारा नै बनाएको छु । हामीकहाँ थरीथरीका पानी छन् । हिमनदीबाट आउने पानी छ, सिमसारको पानी छ

र बर्खामा आकाशबाट परेर आउने पानी छ । हाम्रो सबै खालको पानी धेरै ढंगले राम्रो छ । पानी परेको बढीमा ३६ घण्टाभित्र सीमापार गर्दो रहेछ । त्यसैले मैले पानी अड्याउने वा अलमल्याउने भनेको हुँ । पानीको बहुमुखी उपयोग गर्ने हो- जलविद्युत्, सिँचाई, थरीथरीका तालतलैयाको सिर्जना गर्ने, सिमसारको संरक्षण गर्ने र नयाँ सिमसार तयार गर्ने हो । प्रकृतिलाई नबिगारी आधुनिक किसिमले प्रविधिको उपयोग गरी गरा प्रणालीलाई पुनर्जीवित गर्न सकिन्छ । कुवा र पोखरी निर्माण गरी पानीको गतिलाई ७२ घण्टा पुऱ्याउन सके पानीबाटै धेरै फाइदा लिन सकिन्छ । राजमार्गमा प्यानल बनाएर छोड्ने हो भने चुरे पुनर्जीवित हुन्छ र तराई रसिलो हुन्छ । पानीबाट घरेलु उपयोग र जलविद्युत् उत्पादनमात्र होइन, हिमालबाट भरेको पानीलाई बोटलिङ गरेर विदेश निर्यातसमेत गर्न सकिन्छ । यो त एउटा उदाहरणमात्र हो । सधैं गरिव छौं भन्दै अतिकम विकसित राष्ट्रको रूपमा कचौरा थापेर बसिरहनु उचित होइन । अब पनि स्तरोन्नति नहुने हो भने अन्य विकसित मुलुकहरुले पत्याउँदैनन् । हो, स्तरोन्नतिपछि चुनौती नभएको होइन । स्तरोन्नति भएमा अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा पहुँच पुग्दैन, हाम्रा वस्तुहरु महँगा हुन्छन्, हामीले प्राथमिकता पाउँदैनौं र सहूलियत दरमा ऋण पाउँदैनौं भनेर पछि हट्नु हुँदैन । के

ऋण सहायता लिएर त्यसको सही उपयोग गर्न सकिएको छ त ? कतिको उपयोग भएको छ ? अहिले विश्वमा अनुदान दिन सक्ने क्षमता नै घट्दै गएको अवस्था छ । मुलुकको स्तरोन्नति भए पनि वा नभए पनि अब हामीलाई अनुदान धेरै आउँदैन । विश्वका शक्तिशाली राष्ट्रहरु युद्धमा छन् र उनीहरुको खर्च युद्धका लागि भइरहेको छ, त्यसैले पनि अनुदान आउँदैन । ४० र ५० को दशकमा गार्मेन्ट तथा गलैँचाको अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा राम्रो पहुँच थियो । अहिले रेमिट्यान्सबाट रकम आए जस्तै, त्यतिबेला निर्यातको ७९ प्रतिशत विदेशी मुद्रा गार्मेन्ट र गलैँचाबाट आउँथ्यो । अहिले त्यो अवस्था छैन । मुलुकको स्तरोन्नतिपछि सकारात्मक र नकारात्मक प्रभाव कहाँ-कहाँ पर्छ, त्यसमा अध्ययन गरी रणनीतिक योजना बनाउन सकिन्छ । यो आजको भोलि नै लागू हुने होइन । ग्रेस अवधि तय गरेर वैकल्पिक उपाय खोज्न सकिन्छ । कतिपय मुलुकसँग द्विपक्षीय वार्ता वा सहमति गरी विशेष सम्झौता गर्न सकिन्छ । तर, सरकार रणनीतिक उपाय खोज्नेतिर गएन, बरु सजिलो बाटो रोज्यो । सरकारले चुनौतीको सामना गर्ने बाटो खोज्नुपर्छ । अब त सहायता माग्दा दाताले पनि 'सधैं मागिरहन्छन्' भन्ने हेयको दृष्टिले हेर्न सक्छन् र सहायता पाइरहन्छौं भन्ने निश्चित पनि छैन । अधिकारी, अर्थविद हुन्

गौर प्राथमिक कान उपचार केन्द्र

गौर - १, रौतहट

यहाँ कान सम्बन्धी विभिन्न रोगको अनुभवी डाक्टर तथा आधुनिक मेशिन द्वारा उपचार गरिन्छ

सम्पर्क नं - + ९७७ ९८५९९९९०५०, ९८४४४४४३४७

इंडियन नं :- +91 8935959150

सम्पर्क स्थान :- जिल्ला प्रशासन कार्यालय गौर दक्षिण तर्फ, शिवालय मंदिर से उत्तर

परवानीपुर गाउँपालिका द्वारा जनहितमा जारी सन्देश

- ❖ गाउँपालिका लाई बुझाउनु पर्ने घर, जग्गा कर मालपोत दस्तुर न्यावसाय कर लगायत कर नियमित गरौं ।
- ❖ घटना घटेको ३५ दिनभित्र न्यक्तिगत घटना दर्ता गरौं ।
- ❖ भवन निर्माण मापदण्ड २०६४ र भवन सहिता गाउँपालिकामा नक्सा पास गरेर मात्र घर निर्माण गरौं ।
- ❖ सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षणमा गाउँपालिकालाई सहयोग गरौं ।
- ❖ आफ्नो घर आँगनबाट उतपन्न हुने फोहोरलाई उचित न्यवस्थापन गरि सफा र सुन्दर गाउँपालिका बनाउन सहयोग गरौं ।

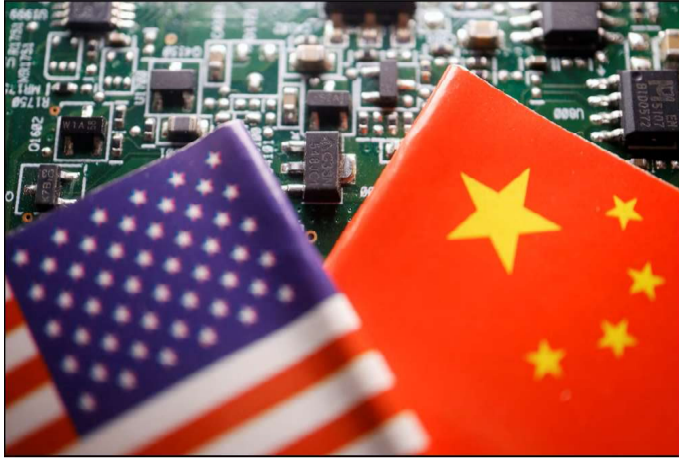

परवानीपुर गाउँपालिकाको कार्यालय, बारा

अन्तराष्ट्रिय समाचार

अमेरिकाको निशानामा चिनियाँ टेक कम्पनी

न्युयोर्क- संयुक्त राज्य अमेरिकाले चीनका केही प्रमुख प्रविधि कम्पनीहरूले चिनियाँ सेनाको गतिविधिलाई सहयोग गरिरहेको विश्वास व्यक्त गर्दै तिनलाई समेटिएको अद्यावधिक सूची सार्वजनिक गरेको छ। यस कदमले हालै सुधारको सङ्केत देखिएको अमेरिका-चीन सम्बन्धमा पुनः तनाव बढ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ। अमेरिकी रक्षा मन्त्रालय (पेन्टागन) ले सोमबार सार्वजनिक गरेको सूचीमा चीनका चर्चित प्रविधि कम्पनीहरू अलिबाबा, वाइडू, टेनसेन्ट, विद्युतीय सवारी निर्माता बीवाइडी तथा अन्य कम्पनीहरूलाई समावेश गरेको छ।

त्यसपछि ट्रम्पले सीलाई आगामी सेप्टेम्बरमा वासिङ्टन भ्रमणको निमन्त्रणा पनि दिएका थिए। यद्यपि पेन्टागनको पछिल्लो निर्णयले विश्वका दुई ठूला अर्थतन्त्रबीचको प्रतिस्पर्धा र अविश्वास अझ गहिरिन सक्ने विश्लेषण गरिएको छ। रक्षा मन्त्रालयले यसअघि फेब्रुअरीमा यस्तै सूची सक्षिप्त रूपमा सार्वजनिक गरे पनि केही समयपछि कुनै स्पष्ट कारण नदिई फिर्ता लिएको थियो। सोमबार सार्वजनिक गरिएको नयाँ सूची

अधिकांश रूपमा फेब्रुअरीको संस्करणसँग मिल्दोजुल्दो छ। तर त्यसबेला सूचीबाट हटाइएका दुई प्रमुख मेमोरी चिप उत्पादक कम्पनीलाई पुनः समावेश गरिएको छ। ती कम्पनीहरू चाइसिन मेमोरी टेक्नोलोजी र याइजे मेमोरी टेक्नोलोजी हुन्। अमेरिकी संसदको चीनसम्बन्धी विशेष समितिका रिपब्लिकन अध्यक्ष प्रतिनिधि जोन मुलेनारले यो सूचीलाई अमेरिकी व्यवसाय, सरकारी निकाय र सर्वसाधारणका लागि चेतावनीका

रूपमा व्याख्या गरे। उनले अमेरिकी कम्पनीहरूलाई राष्ट्रिय सुरक्षासँग सम्बन्धित जोखिम भएका यस्ता संस्थासँगको व्यापारिक सम्बन्ध पुनर्विचार गर्न आग्रह गरे। सूचीमा समावेश गरिएका कम्पनीहरूमध्ये अलिबाबा, वाइडू र टेनसेन्ट चीनका कृत्रिम बौद्धिकता (एआई) क्षेत्रमा अग्रणी मानिन्छन्। टेनसेन्ट यसअघि नै अमेरिकी निगरानी सूचीमा परिसकेको थियो। यद्यपि यी कम्पनीहरूलाई सूचीमा राखिए पनि तत्काल कडा कानूनी प्रतिबन्ध भने लाग्ने छैन। तर विश्लेषकहरूका अनुसार यस्तो सूचीलाई भविष्यमा थप कडा प्रतिबन्ध, लगानी नियन्त्रण वा अन्य दण्डात्मक उपायहरूको पूर्वसङ्केतका रूपमा हेरिन्छ। नयाँ सूचीमा औषधि अनुसन्धान कम्पनी बुक्सि एपटेक तथा मानव आकारका रोबोट विकास गर्ने स्टार्टअप कम्पनी युनिटीलाई पनि समावेश गरिएको छ। अमेरिकाले चीनका संवेदनशील प्रविधि, कृत्रिम बौद्धिकता र उच्च प्रविधियुक्त उद्योगहरूमा सैन्य सम्बन्ध रहेको आशङ्का बढ्दै गएको सन्दर्भमा यस्तो कदम चालेको जनाएको छ।

कोल्हवी.....

महालेखाले विशेष गरी ट्याक्टर, एम्बुलेन्स तथा अन्य भारी उपकरणहरूले कति इन्धन खपत गरे भन्ने विवरण व्यवस्थित रूपमा नराखिएको भन्दै यसले खर्चको विश्वसनीयतामाथि प्रश्न खडा गरेको जनाएको छ। प्रतिवेदनमा नगरपालिकालाई सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (एडक) को पूर्ण प्रयोग गरी मर्मत तथा इन्धन खर्चलाई अभिलेखमा आधारित, पारदर्शी र मापदण्डअनुसार बनाउन निर्देशन दिइएको छ। महालेखाले निर्माण कार्यमा प्रयोग भएका उपकरणहरूको हकमा लागत अनुमान, नापी किताब, खर्च पुष्टि

गर्ने बिल-भर्पाई तथा अन्य प्रमाण कागजात सुरक्षित राख्न समेत सुझाव दिएको छ। नगरपालिकाले करोडौं मूल्यका सवारी साधन र उपकरण सञ्चालन गरिरहेको अवस्थामा मर्मत तथा इन्धन खर्चको स्पष्ट अभिलेख नराखिनु वित्तीय अनुशासन र सुशासनमाथि गम्भीर प्रश्न भएको सरोकारवालाहरूको भनाइ छ। महालेखाको प्रतिवेदन सार्वजनिक भएसँगै नगरपालिकाको आर्थिक प्रशासन, सम्पत्ति व्यवस्थापन तथा खर्च नियन्त्रण प्रणालीवारे थप बहस सुरु भएको छ। स्थानीयवासीहरूले सार्वजनिक स्रोतको दुरुपयोग रोक्न, खर्चको पारदर्शिता कायम गर्न तथा महालेखाले औल्याएका कमजोरी तत्काल सुधार गर्न नगरपालिकासँग माग गरेका छन्।

लोकसेवा.....

लोकसेवा आयोगको परामर्शलाई अनिवार्य रूपमा अवलम्बन गर्न निर्देशन दिएको छ। उपमहानगरपालिकामा कर्मचारी बहुवा जस्तो संवेदनशील निर्णय प्रशासनिक प्रमुख, मानव स्रोत शाखा तथा सम्बन्धित पदाधिकारीहरूको सिफारिस र निर्णयका आधारमा हुने गर्दछ। त्यसैले आयोगको परामर्शविनै बहुवा प्रक्रिया सम्पन्न हुनु प्रशासनिक नेतृत्वको गम्भीर लापरवाही भएको टिप्पणी हुन थालेको छ। सुशासन, पारदर्शिता र कानूनी शासनको नारा दिने स्थानीय तहले आफ्नै प्रशासनिक संरचनाभित्र कानूनको पालना नगर्दा नागरिकमा नकारात्मक सन्देश गएको सरोकारवालाहरू बताउँछन्। महालेखाले औल्याएको विषय सामान्य बरेजु वा कागजी कमजोरी मात्र नभई स्थानीय प्रशासनको विश्वसनीयतासँग

जोडिएको विषय हो। कर्मचारी व्यवस्थापनमा राजनीतिक वा व्यक्तिगत प्रभावको आशंका उत्पन्न हुने अवस्था सिर्जना हुनु कुनै पनि सार्वजनिक संस्थाका लागि गम्भीर विषय मानिन्छ। यदि आगामी दिनमा पनि यस्ता प्रक्रिया दोहोरिए भने कर्मचारी व्यवस्थापनमा विवाद बढ्ने, योग्यताको आधारमा अवसर प्राप्त गर्ने प्रणाली कमजोर बन्ने तथा स्थानीय सरकारप्रतिको जनविश्वासमा असर पर्ने देखिन्छ। महालेखा परीक्षकको कार्यालयले दिएको निर्देशन कार्यान्वयन गर्दै उपमहानगरपालिकाले कर्मचारी बहुवा तथा स्तरबद्धिका सबै प्रक्रिया कानूनअनुसार, पारदर्शी र लोकसेवा आयोगको परामर्शमा आधारित बनाउनुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ। अन्यथा सुशासनको दावी गर्ने स्थानीय सरकार स्वयं कानून उल्लंघनको उदाहरण बनेर बस्ने खतरा बढ्दै गएको छ।

गृहमन्त्री.....

राजदरवारमा भएको सामूहिक हत्याकाण्डमा तत्कालीन राजा वीरेन्द्र वीर विक्रम शाह, रानी ऐश्वर्य राज्यलक्ष्मी शाह, युवराज दीपेन्द्र, राजकुमार निराजन, राजकुमारी श्रुति लगायत राजपरिवारका अधिकांश सदस्यको ज्यान गएको थियो। उक्त घटनामा राजकुमार धीरेन्द्र, राजकुमारी जयन्ती, शान्ती, शारदा तथा कुमार खड्गविक्रम शाहको समेत मृत्यु भएको थियो। घटनाले नेपाली समाजलाई गहिरो आघात पुऱ्याएको थियो भने त्यसपछि नेपालको राजनीतिक तथा संवैधानिक यात्राले नयाँ मोड लिएको थियो। घटनापछि तत्कालीन राजा ज्ञानेन्द्र शाहको निर्देशनमा सर्वोच्च अदालतका तत्कालीन प्रधानन्यायाधीश केशवप्रसाद उपाध्याय र तत्कालीन सभामुख तारानाथ रानाभाट समिलित छानबिन समिति गठन गरिएको थियो। समितिले तयार पारेको प्रतिवेदनमा युवराज दीपेन्द्रलाई नै घटनाको मुख्य जिम्मेवार ठहर गरिएको थियो। तर उक्त प्रतिवेदन सार्वजनिक भएदेखि नै त्यसको निष्कर्षमाथि विभिन्न राजनीतिक दल, नागरिक समाज तथा सर्वसाधारणले प्रश्न उठाउँदै आएका

छन्। सुरक्षाको कडा घेराभित्र रहेको राजदरवारभित्र भएको घटनाको सम्पूर्ण सत्य बाहिर नआएको भन्दै विगत दुई दशकभन्दा बढी समयदेखि पुनः छानबिनको माग उठ्दै आएको छ। गृहमन्त्री गुरुङको यो निर्णय सार्वजनिक भएसँगै राजनीतिक वृत्तमा नयाँ बहस सुरु भएको छ। एकातिर दरवार हत्याकाण्डको सत्यतथ्य सार्वजनिक हुनुपर्ने आवाज उठिरहेको छ भने अर्कोतर्फ यति लामो समयपछि पुनः अनुसन्धान सम्भव हुने वा नहुने विषयमा प्रश्नसमेत उठ्न थालेका छन्। यसैबीच प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेकपा (एमाले) ले गुरुङलाई पुनः गृहमन्त्री बनाइएको विषयलाई लिएर सरकारको आलोचना गरिरहेको छ। यद्यपि गृहमन्त्रीको पहिलो निर्णयले भने राजनीतिक तथा सुरक्षा क्षेत्रमा व्यापक चासो पैदा गरेको छ। विश्लेषकहरूका अनुसार यदि सरकारले दरवार हत्याकाण्डसम्बन्धी फाइल पुनः सक्रिय रूपमा अघि बढाउँछ भने यो पछिल्ला वर्षहरूकै सबैभन्दा चर्चित र संवेदनशील अनुसन्धानमध्ये एक बन्न सक्छ। साथै यसले विगतका रहस्यमय घटनामाथि पुनः बहस र सत्य खोजीको प्रक्रिया सुरु गराउने सम्भावना पनि देखिएको छ।

डेङ्गी नियन्त्रणका तीन उपाय

डेङ्गी नियन्त्रणका तीन उपाय

लागसुरेको वृद्धि विकास रोक्न लागसुरेले फुल पार्न सक्ने ठाउँ पत्ता लगाई नष्ट गर्ने तथा गमला, टायर वा कुनैपनि खुला भाँडामा पानी जम्न नदिने

लागसुरेको वृद्धि विकास रोक्न लागसुरेले फुल पार्न सक्ने ठाउँ पत्ता लगाई नष्ट गर्ने तथा गमला, टायर वा कुनैपनि खुला भाँडामा पानी जम्न नदिने

लागसुरेको टोकाईबाट बच्ने उपायहरू अपनाउने

लागसुरेको टोकाईबाट बच्ने उपायहरू अपनाउने

डेङ्गीका लक्षण देखिए तत्काल स्वास्थ्यकर्मी सँग सल्लाह गरी उपचार गराउने

डेङ्गीका लक्षण देखिए तत्काल स्वास्थ्यकर्मी सँग सल्लाह गरी उपचार गराउने

ईशनाथ नगरपालिका
औरैया, रौतहट

पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका
पटेर्वा सुगौली, पर्सा

करैयामाई गाउँपालिका द्वारा जनहितमा जारी सन्देश

- गाउँपालिका लाई बुझाउनु पर्ने घर, जग्गा कर मालपोत दस्तुर ब्यावसाय कर लगायत कर नियमित गरौं।
- घटना घटेको ३५ दिनभित्र व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौं।
- भवन निर्माण मापदण्ड २०६४ र भवन सहिता गाउँपालिकामा नक्सा पास गरेर मात्र घर निर्माण गरौं।
- सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षणमा गाउँपालिकालाई सहयोग गरौं।
- आफ्नो घर आँगनबाट उतपन्न हुने फोहोरलाई उचित ब्यवस्थापन गरि सफा र सुन्दर गाउँपालिका बनाउन सहयोग गरौं।

करैयामाई गाउँपालिकाको कार्यालय, करैया, बारा

बारागढी गाउँपालिका द्वारा जनहितमा जारी सन्देश

- गाउँपालिका लाई बुझाउनु पर्ने घर, जग्गा कर मालपोत दस्तुर ब्यावसाय कर लगायत कर नियमित गरौं।
- घटना घटेको ३५ दिनभित्र व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौं।
- भवन निर्माण मापदण्ड २०६४ र भवन सहिता गाउँपालिकामा नक्सा पास गरेर मात्र घर निर्माण गरौं।
- सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षणमा गाउँपालिकालाई सहयोग गरौं।
- आफ्नो घर आँगनबाट उतपन्न हुने फोहोरलाई उचित ब्यवस्थापन गरि सफा र सुन्दर गाउँपालिका बनाउन सहयोग गरौं।

बारागढी गाउँपालिकाको कार्यालय, खोपवा, बारा

सुचना

सुचना

सुचना

लाइफ इन्स्योरेन्स कार्पोरेशन नेपाल लिमिटेडमा बिमा गराई गौर नगरपालिका वडा नं १० का मनोज साहको नाउँमा रहेको बिमालेख प्रमाणपत्र नं १७००३६२६३ घर देखी बिरगंज सम्म यात्राको क्रममा मिति २०६३/२/१० गते हराई रहेको हुँदा फेला पार्नुहुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय अथवा मोवाईल नं ९६४५५६९९०१ मा खबर गरिदिनुहुन् अनुरोध छ।

